

Pohjois-Savo

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

pvm. 18.3.2025

Luonnonsuojelualueen perustaminen

VIREILLEPANIJA

Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
PL 2000, 70101 Kuopio

KOHDE

Alueen sijainti

Valtakunnallinen lintuvesien suojeluohjelma Niemisjärvi
(Valtioneuvoston päätös 3.6.1982 valtakunnallisesta lintuvesien suojeluohjelman
vahvistamisesta). Lainvoimaisen Koskenjoen ja Niemisjärven rantaosayleiskaavan
suojeluvaraus SL.

Kunta: Kiuruvesi 263
Kylä: 411
Tila: Aittolahti 18:95
Suojelualueen pinta-ala: n. 0,6 ha

Omistajat

[REDACTED]

[REDACTED]

Alueen kuvaus

Suojeltava alue sijaitsee valtioneuvoston hyväksymän lintuvesien suojeluohjelman
Niemisjärven kohteella. Suojeluohjelmassa tavoitteeksi on asetettu alueen
muodostaminen lakisääteiseksi luonnonsuojelualueeksi.

Kohde on puutonta rantaluhtaa. Niemisjärvi on matala kaislatyyppin järvi, jossa huomattava osa ranta-alueesta rajoittuu peltoihin. Kasvillisuusvyöhykkeet ovat leveitä ja rantoja kiertää pensaikkovyöhyke. Laajin järviruokokasvusto on Aittolahdessa. Pohjanlahdessa on lisäksi laaja kortekasvusto.

Niemisjärvi on valuma-alueeltaan kohtalaisen suuri läpivirtausjärvi Kiurujoen vesistön keskivaiheilla. Suojelurajaukseen kuuluvassa luoteisosassa on kasvillisuutta hyvin runsaasti. Kasvisto on melko edustava, joskin harvinaisuudet puuttuvat. Niemisjärven osalta varsinkin vesilinnustossa on tapahtunut merkittävää vähenemistä parin vuosikymmenen aikana. Muutokset selittyvät osin yleisellä vesilintukantojen vähenemisellä. Lokkilintujen määrä on kuitenkin edelleen runsas. Tämä on hyvä asia, koska loppukolonoiden suojassa vesilintujen pesimätulos on selkeästi parempi. Runsaassa linnustossa vesilinnut olivat hyvin edustettuina (mm. kaikki säännölliset uikku- ja sorsalajimme oli tavattu pesivinä). Lisäksi järvellä oli esiintynyt monia savolaisia harvinaisuuksia. Järvellä on myös kalataloudellista arvoa. Rautatie katkaisee järven pohjoisimman perukan. Kiuruveden Niemisjärvi on merkittävä lintujärvi Pohjois-Savon alueella kokonaislinnuston osalta tarkasteltuna. Tämänkin takia on äärimmäisen tärkeää, että järvi säilyttäisi luonteensa. Samalla edistetään yhteistä tavoitetta vesi- ja kosteikkolintulajien elinympäristöjen säilyttämisestä. Niemisjärvellä on suunniteltu erilaisia kunnostustoimia. Vuonna 2013 on tehty valuma-aluekunnostus, jossa rakennettiin laskeutusaltaat (2 kpl) Hirvilahteen laskeviin puroihin ja kosteikko/laskeutusallas Pohjanlahden pohjukkaan. Vedennostohanke on toteutettu 2021. Vuonna 1971 rakennettu settipato on korvattu kiinteällä pohjapadolla. Kunnostustoimenpiteenä saattaisi toimia myös vesikasvillisuuden niitto/poisto. Toimenpiteet voisi kohdistaa rehevimmille alueille. Tämä tarkoittaa käytännössä lähinnä Pohjanlahden ympäristöä. Toinen tärkeä kunnostuksen kohteena olisi järven länsiosissa sijaitseva Naaksjoen suisto. Jokisuistossa on pensoittuneita maamassoja, jotka vaatisivat mekaanista poistoa.

Rauhoittamisen tarkoitus

Rauhoittamisen tarkoituksena on alueen pesimä- ja muutonaikaisen linnuston suojeluarvon säilyttäminen.

ASIAN VALMISTELU

Neuvottelut

P-Savon ELY-keskuksen metsänhoitaja Marko Haavisto teki tarjouksensa suojelusta 11.10.2024 kirjeellä Eila Varkille ja Reijo Hyvöselle. Esitykset eivät kuitenkaan ole johtaneet tulokseen. Samalla on pyydetty kopiota Maria Hyvösen perukirjasta ja virkatodistuksesta.

Väestörekisterikeskuksen tiedossa ei ole muita omaisia kuin Eila Varkki ja Reijo Hyvönen. Heille on ilmoitettu, että heidän tulee antaa tieto sopimusehdotuksista ja kuulemisesta kaikille kuolinpesän muille jäsenille. (Hallintolaki 57 §, tiedonanto kuolinpesälle ymv)

Kuuleminen ja lausunnot

Maanomistaja

Pohjois-Savon ELY-keskus on varannut maanomistajalle tilaisuuden tulla kuulluksi ennen mahdollista luonnonsuojelulain 47 §:n 2 momentin mukaisen rauhoitus päätöksen antamista. Eila Varkki vastasi 1.1.2025, että hänelle sopii kun suojelualue käsittää vain luhdan. Samalla hän ilmoittaa, että perikuntaan kuuluu 6 henkilöä, ja hän vastaa vain omasta puolestaan. ELY-keskus on tiedustellut Varkilta 11.2.2025, onko hän toimittanut kuulemiskirjeen kaikille kuolinpesän jäsenille Hallintolain 57 § vedoten. Hän ei ole koskaan toimittanut pyydettyjä dokumentteja, joilla ELY-keskus saisi tiedon mahdollisista muista kuolinpesän jäsenistä. ELY-keskuksella on perusteltu syy luottaa virallisiin Väestörekisterikeskuksen tietoihin kuolinpesän jäsenistä ja syy uskoa että Eila Varkki on noudattanut em. lakia kuolinpesän tiedottamisesta ja kaikki maanomistajat ovat saaneet tiedon asiasta.

Kiuruveden kaupunki

Kiuruveden kaupungille varattiin oikeus antaa lausuntoa asiasta sähköpostilla 18.11.2024. Mitään lausuntoa ei annettu.

ELY-KESKUKSEN RATKAISU

Pohjois-Savon ELY-keskus määrää oheiseen karttaan punaisella rajatun noin 0,6 hehtaarin suuruisen alueen rauhoitetuksi **Niemisjärvi 21** – nimiseksi luonnonsuojelualueeksi, jolla ovat voimassa seuraavat rauhoitusmääräykset

ASETETTAVAT KÄYTTÖOIKEUDEN RAJOITUKSET

I Yleiset rajoitukset

Alueella on kielletty:

- kasvien tai kasvinosien ottaminen ja vahingoittaminen
- selkärankaisten eläinten tappaminen, pyydystäminen, hätyyttäminen ja pesien vahingoittaminen sekä selkärangattomien eläinten pyydystäminen keräämistä varten
- ojien kaivaminen, vesien perkaaminen ja patoaminen

- turpeen nostaminen sekä kaikenlainen muu maa- ja kallioperän vahingoittaminen ja sen aineiden ottaminen
- rakennusten, laitteiden, teiden ja polkujen rakentaminen
- tulenteke, telttailu ja muu leiriytyminen
- moottoriajoneuvoilla liikkuminen sulan maan aikana. Jään ja lumen päällä voi liikkua.
- samoin kaikenlainen muu toiminta, joka saattaa muuttaa alueen maisemakuvaa tai vaikuttaa epäedullisesti kasvillisuuden ja eläimistön säilymiseen

II Sallitut toimenpiteet

Edellä olevien määräysten estämättä on sallittu:

- marjojen ja hyötysienien kerääminen
- metsästys voimassa olevan lainsäädännön mukaan
- vieraslajilain mukaisen lajin poistaminen alueelta. Muiden vieraslajien poisto on sallittua ELY-keskuksen hyväksymän suunnitelman mukaisesti
- suojelualueella olevia metsiä voidaan hoitaa kulloinkin voimassa olevan metsälain mukaisesti. Metsänkäyttöilmoitus on tehtävä Pohjois-Savon ELY-keskukselle.
- ojien kunnossapito
- venevalkaman käyttö ja kunnossapito

III Poikkeuslupa

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi yksittäistapauksessa myöntää luvan poiketa yksityistä luonnonsuojelualueutta koskevista rauhoitusmääräyksistä, jos poikkeaminen ei vaaranna alueen perustamistarkoitusta ja on tarpeen alueen hoidon, käytön tai olemassa olevien yhdyskuntateknisten rakenteiden tai niihin liittyvien laitteiden kunnostamisen taikka tutkimuksen kannalta.

IV Hoito- ja käyttösuunnitelma

Alueelle voidaan tarvittaessa laatia hoito- ja käyttösuunnitelma, jonka maanomistaja ja Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus yhdessä hyväksyvät. Tässä sovitut rauhoitusmääräykset eivät ole esteenä hyväksytyn hoito- ja käyttösuunnitelman mukaisten töiden toteuttamiselle.

Perustelut

Niemisjärven vesi- ja rantalinnusto on suojelullisesti arvokas. Linnuston suotuisan suojelutason säilyttäminen edellyttää luonnonsuojelualueen perustamista alueelle. Suojelupäätöksellä toteutetaan valtakunnallista lintuvesien suojeluohjelmaa. Rauhoitusmääräykset turvaavat arvokkaan linnuston elinympäristön säilymisen ja siten toteuttavat järvien suojelulle ohjelmassa asetetut tavoitteet, mutta eivät rajoita alueen käyttöä enemmälti.

Luonnonsuojelulain 47 §:n 2 momentin mukaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi ilman maanomistajan hakemusta tai suostumusta päätöksellään perustaa luonnonsuojelualueeksi sellaisen yksityisen alueen, joka sisältyy valtioneuvoston hyväksymään luonnonsuojeluohjelmaan tai jonka suojelu on valtioneuvoston Natura 2000 -verkoston toteuttamista koskevan periaatepäätöksen mukaan toteutettava tässä laissa säädetysti.

Menettelyä ovat edeltäneet maanomistajan kanssa käydyt, vapaaehtoiseen ratkaisuun tähdänneet neuvottelut.

Luonnonsuojelualueen perustamispäätöksellä alueelle asetettavilla rauhoitusmääräyksillä ei tiukenneta lintuvesien suojeluohjelman tavoitteita.

Edellä mainittujen seikkojen nojalla elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus katsoo, että luonnonsuojelulain 43 §:n mukaiset edellytykset luonnonsuojelualueen perustamiselle ovat olemassa. Suojelualue jää maanomistajan omistukseen. Alueen suojelutavoitteet eivät edellytä alueen hankkimista valtion omistukseen.

KORVAUS

Suojeltava alue jää maanomistajan omistukseen. Luonnonsuojelulain 111 §:n mukaan valtio on velvollinen maanomistajan niin vaatiessa korvaamaan merkityksellisen haitan, joka aiheutuu luonnonsuojelualueen perustamisesta. Jos alueen maanomistaja ja alueellinen ELY-keskus eivät ole päässeet sopimukseen korvauksesta, voi maanomistaja hakea toimitusta korvauksen määrittämiseksi Pohjois-Savon maanmittaustoimistolta rauhoituspäätöksen saatua lainvoiman.

SOVELLETUT LAINKOHDAT

Luonnonsuojelulaki 9 §, 15 §, 43 §, 47 § 2, 53 §, 111 §, 116 §, 121 §, 134 §, 144 §

PÄÄTÖKSESTÄ KUULUTTAMINEN JA RAUHOITUKSEN MERKITSEMINEN KIINTEISTÖREKISTERIIN

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on julkaistava tämän lain nojalla tekemänsä päätökset internetsivuillaan. Internetissä julkaistava päätös saa viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 16 §:n 3 momentin estämättä sisältää sijaintitietoja.

Päätöksestä tehdään merkintä kiinteistörekisteriin.

MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Itä-Suomen hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä.

johtava asiantuntija

Antti Lammi

metsänhoitaja

Marko Haavisto

LIITTEET

valitusosoitus, kartta

JAKELU

Päätös saantitodistuksella

maanomistajat

TIEDOKSI

Ympäristöministeriö
Pohjois-Savon maanmittaustoimisto
Kiuruveden kaupunki
Metsäkeskus Pohjois-Savo
Pohjois-Savon luonnonsuojelupiiri

Liite Pohjois-Savon ELY-keskuksen tekemään päätökseen

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomaisen ja oikeudenkäyntimaksu

Tähän päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta valittamalla. Kirjallisesti tehtävä valitus on osoitettava Itä-Suomen hallinto-oikeudelle. Valittajalta peritään hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu 310 euroa, ellei valittaja tuomioistuinmaksulain (1455/2015) 7–9 §:n nojalla vapaudu maksuvelvollisuudesta.

Valitusajaksi

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaantipäivästä, sitä päivää lukuun ottamatta. Kun kyse on saantitodistusta vastaan toimitetusta päätöksestä, tiedoksisaantipäivän osoittaa tiedoksianto- tai saantitodistus. Milloin päätös on lähetetty postitse tavallisella kirjeellä, päätös katsotaan tiedoksi saaduksi, jollei muuta näytetä, seitsemäntenä päivänä siitä, kun päätös on annettu postin välitettäväksi. Virkakirjeen katsotaan tulleen viranomaisen tietoon saapumispäivänään. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusajaksi jatkuu vielä seuraavana arkipäivänä. Valituksen on oltava perillä viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.

Valituksen toimittaminen

Valituskirjelmä on toimitettava valitusajan kuluessa Itä-Suomen hallinto-oikeudelle. Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>. Omalla vastuulla valituskirjelmä liitteineen voi myös lähettää postitse, lähetin välityksellä, telekopiona tai sähköpostilla. Sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla) toimitetun valituskirjelmän on oltava toimitettu niin, että se on käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä. Postiin valitusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.

Valituskirjelmä ja sen liitteet

Valituksessa on ilmoitettava:

- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- vaatimusten perustelut
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava valittajan nimi ja yhteystiedot. Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä hallintotuomioistuimelle. Valituksessa on ilmoitettava myös se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (*prosessiosoite*). Mikäli valittaja on ilmoittanut enemmän kuin yhden prosessiosoitteen, voi hallintotuomioistuin valita, mihin ilmoitetuista osoitteista se toimittaa oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat.

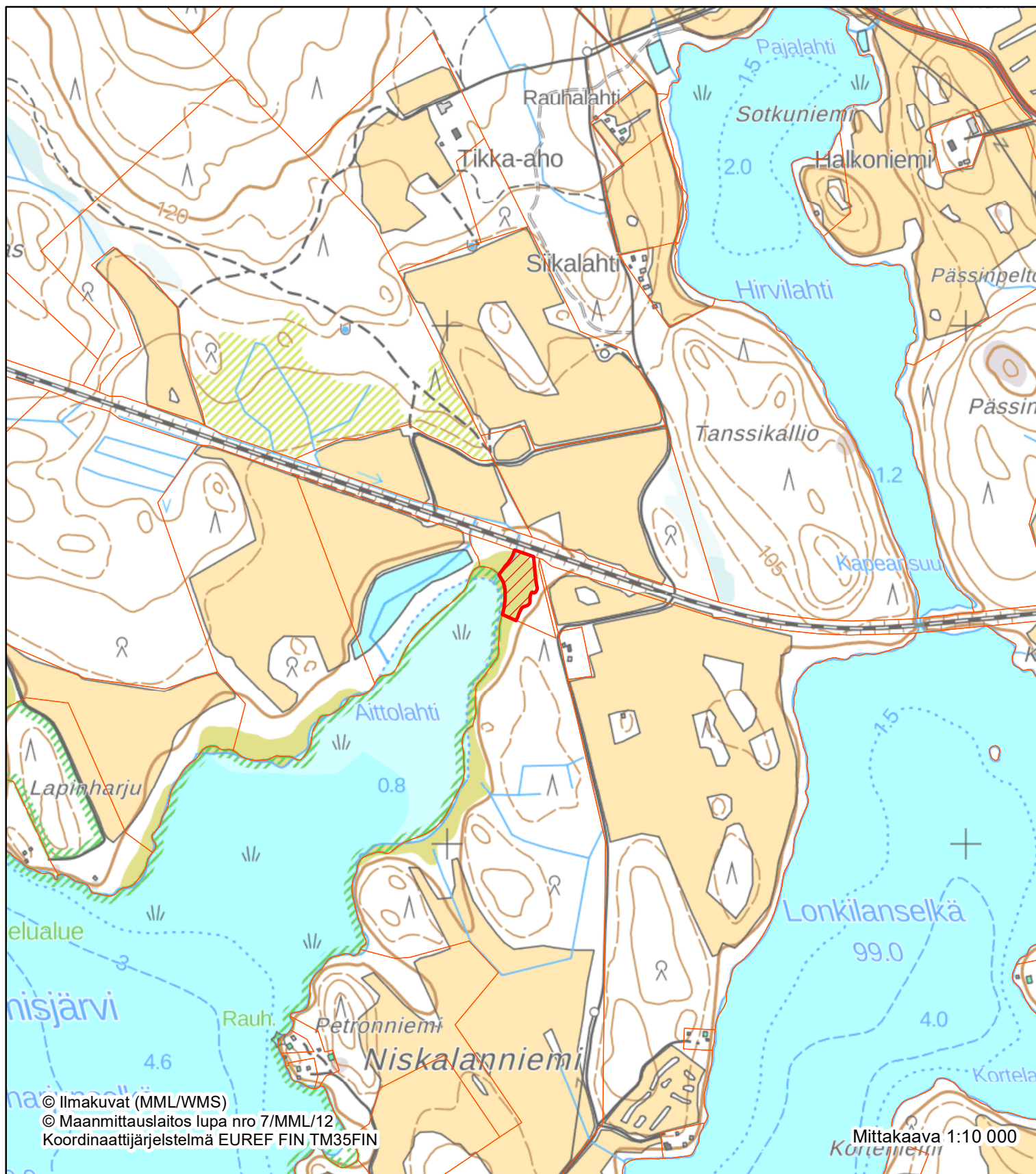
Valitukseen on liitettävä:

- valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Itä-Suomen hallinto-oikeuden yhteystiedot

käyntiosoite	Minna Canthin katu 64, 70101 Kuopio
postiosoite	PL 1744, 70101 Kuopio
faksi	029 564 2501
sähköpostiosoite	ita-suomi.hao@oikeus.fi
puhelinvaihe	029 56 42501
aukioloaika	klo 8 - 16.15

PERUSTETTAVA LUONNONSUOJELUALUE

Tämä kartta liittyy Pohjois-Savon ELY-keskuksen päätökseen POSELY/

Kiinteistön 263-411-18-95 tiedot
Kunta: Kiuruvesi
Tila: Aittolahti

Pinta-ala yhteensä: 0,6 ha